

## לא בשמים?

(1) ספר דברים פרק ל

פי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאות הוא ממך ולא רחוקה הוא:

(יב) לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה וינקטה לנו וישמענו אתה ונעשנה:

(יג) ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים וינקטה לנו וישמענו אתה ונעשנה:

(יד) פי קרוב אליך הדבר מאד בפיה ובלבך לעשותו:

רש"י על דברים פרק ל פסוק יב

לא בשמים הוא - שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה:

(3) בעל הטורים על דברים פרק ל פסוק יב

(יב) מי יעלה לנו השמימה - ר"ת מילה וס"ת ידוד. לומר שאינו יכול לעלות השמים אצל ה' אם לא שיהא נמול. וכן התהלך לפני והיה תמים (בראשית יז, א) שנאמר על המילה:

(8) ספר מי השילוח - פרשת נצבים

לא בשמים הוא ולא מעבר לים הוא, ואיתא בזה"ק בכמה מקומות, כמה יקירין מילין דאורייתא, וזה נראה כמו מעבר לים, ואיתא עוד כמה עלאין מילין דאורייתא והוא כמו בשמים הוא, אך ביאר זה הוא ע"פ דאיתא בתנא דבי אליהו משל למלך בשר ודם שעשה חומה שעל ידי יתכנסו לפלטרין גדולים ועשה פתח צר בהחומה ומי שאינו אוהב למלך אינו מייגע עצמו והאוהב דוחק עצמו שהוא יודע שאחר הצער מיד יבוא לתענוגים גדולים, וכן כאן בעוד שלא השיג ד"ת כמה עילאין וכמה יקירין אינו, וכשבא על ד"ת אז לא בשמים הוא ולא מעבר כו' וקרוב אליך בפיה כו', ע"כ לא אמר מרע"ה אלו הדברים רק בסדרה הזאת שהיא אחר סדרה הנו", כשבאה למדרגה הזו אז לא בשמים היא וקרוב כו', היינו אף שצריך האדם לגדרים וסייגים בעוד שלא השיג ד"ת, אבל כשהשיג בשלימות אינו צריך לזה, ולא מעבר לים, היינו אין צריך להיות רחוק מכל חמדת עוה"ז שנקרא ים כי ים מורה לתאוה, רק מתחילה א"א לבא לד"ת רק בפרישות גדול אבל אין זה עיקר כי עיקר הוא העשי', וזה בפיה ובלבך ולעשותו הוא העיקר כמ"ש בתקונים ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי אילין פקודין דעשה. וזה דאיתא בגמ' טובענא ולא יובשנא היינו שטוב להיות מוטבע מעט בתאוה ולא יהי יבש לגמרי, וכדפרשנו על פס' תאות אדם חסדו עי"ש:

(65) שפת אמת ספר במדבר - פרשת בהעלותך - שנת [תרמ"ז]

עוד מענין הנ"ל. דכתיב לא בשמים היא כו' ולא מעבר לים כו'. והם ב' דרכים שיכולין לבוא לדביקות הבורא. וביציאת מצרים זכו לבחי' מעבר לים. ובקבלת התורה מן השמים. וע"ז כתיב קרוב כו' בפיה ובלבך. בפיה הוא בחי' תורה מן השמים. בלבך ב' יצריך בחי' מעבר לים.

(94) ספר שם משמואל חלק המועדים - סוכות יום ב' שנת תרע"ז

וכן יש לפרש הא דחשיב שכר ורחצו רגליכם בישוב רחצו הזכו. דהנה זה שהאדם בעצמו יהי בכחו לרחוץ את כתמיו, הוא למעלה מהשערת האדם, כי אמרו ז"ל (סוטה ג'). כל העובר עבירה מלפפתו (וכורכתו ומוליכתו לגיהנם) [והולכת לפניו ליום הדין], ומאחר שהוא מלופף וכרוך מכל סביבותיו, איך אפשר שהחבוש יתיר עצמו מבית האסורים. אך במה שאמר הכתוב רחצו הזכו נעשה האדם כמו שליח השי"ת, ויש כח המשלח בשליח, ונחשב המעשה כמו שהמשלח הי' עושה, והשי"ת כל יכול. וכמו שהגדנו פעמים רבות בפסוק (דברים ל' י"ב) כי המצוה הזאת וגו' לא בשמים היא וגו' ובש"ס עירובין (נ"ה). שאם בשמים היא אתה צריך לעלות אחרי' וללמדה, אף שאין ביכולת האדם לעלות לשמים, אך הפירוש הוא שאם היתה בשמים והי' הציווי לעלות אחרי' וללמדה היית בזה כמו שליח ה' לעלות השמימה, ע"כ היית יכול. כמו כן זה עצמו הציווי רחצו הזכו נותן כח באדם להתיר עצמו מבית האסורים.

(21) שפת אמת ספר דברים - פרשת נצבים - שנת [תרס"א] בפסוק אם יהי נדחך בקצה השמים מ' יקבצך כו' התורה נק' שמים והברית נק' קצה השמים. כי התורה תלוי בשמירת הברית. וכמ"ש מי יעלה לנו השמימה דרשו ר"ת מילה. א"כ המילה בקצה השמים והוא מעלה את האדם לשמים ותורה. ועיקר הגלות והגאולה תלי' בקצה השמים נדחך בק' השמים וכמו כן משם יקבצך שהוא שורש הגאולה: